

15-toji LABDAROS SLAUGOS NAMU SUKAKTIS

“Žmoniškumo remiama lietuviybė neišbles” – tai LN Labdaros Slaugos Namų komiteto pirmininko, J.R. Juodžio žodžiai, atspausdinti Lietuvių namų 50-mečio jubiliejiniame leidinyje 2002 metais. Jie rodo Lietuvių Namų organizacijos pasiryžimą, įsteigus veiklai tinkamas patalpas – pastatus ir sales, pasukti tarnystės keliu. To persiorientavimo rezultatą matome šiandieną, pasukus nuo Bloor ir Islington gatvių sankryžos į nr. 5 Resurrection Road adresą, Etobicoke rajone, Toronto miesto vakaruose. Ten stovi, jau 15-tus metus, ištiesai mūsų bendruomenės senoliams tarnaujantys - Labdaros Lietuvių Slaugos Namai.

Kaip jie ten atsirado? Kokia jų istorija?

Pati pradžia: Verčiame istorijos knygos lapą atgal į 1812m. kovas tarp naujai besikuriančios Kanados ir ją kęsinančia užimti Amerika. “Lithuanians in Canada” knygoje (išleistoje Otavoje, 1967m.) apie ankstyvuosius lietuvius įsikurusius Toronte rašo, kad pirmoji 150 lietuvių vyrų grupė buvo Napoleono kariai tarnavę lenkų generolų Kniazewicz ir Dąbrowski legionuose. Po Napoleono pralaimėjimo, jie paimti į Britų nelaisvę ir turėjo pasirinkti – ar skursti belaisvėje, ar kovoti už besikuriančią Kanadą 1812m. kare prieš Ameriką. Vyrų pasirinko Kanadą ir kovėsi Britų pusėje prieš amerikonus (daugelis kovų vyko Niagaros pusiasalyje). Po antro pasaulinio karo atvykusieji, daugelis apsistojo Toronte, įsigijo Lietuvių Namus Dundas gatvėje. 1970m. suradę reikalingas dar didesnes patalpas pritarė naujo pastato 1573 Bloor St. W. gatvėje pirkimui (iki šiandienos čia randasi Toronto Lietuvių Namai).

Pensininkų Klubas ir “Vilnius Manor”: 1973m. įsteigtas Pensininkų Klubas. Į steigiamąjį susirinkimą atėjo virš šimto pensininkų. Gauta stambi federalinės valdžios parama įgalino klubą atsistoti ant tvirtų kojų. Ir juos toliau rėmė Lietuvių Namai ir jiems skyrė dalį

Lietuvių Namuose rengiamo BINGO vakaro pelno. 1977m. Klubas įsiregistravo Ontario provincijoje, įsigijo čarteri kuris jiems suteikė teisę įsigyti nekilnojamą turtą. Užpirkta žemė nuo požeminio statybos atliekamoje žemėje Bloor gatvėje netoli Keele. Pradėtas statyti pensininkų apgyvendinimui tinkamas pastatas. 1984m. birželio 5d. oficialiai atidarytas “Vilnius Manor” su 115 butais skirtais vyresnio amžiaus gyventojams – kaikurie butų, su valdžios papildoma parama. Nuo šios datos, “Vilniaus Rumų” pensininkų klubas pradėjo sėkmingą, nepriklausomą nuo Lietuvių Namų veiklą.

1977m. įsteigtas Labdaros Fondas:

Lietuvių Namuose veikė Labdaros komitetas. “Norėdami išlaikyti savo tikslą suburti visuomenę savanoriškai veiklai, 1977m. liepos 18d. išimtas Labdaros Fondo čarteris kuris davė pagrindą puoselėti lietuviškos bendruomenės gerovę per labdaros veiklą” ir leido Fondui įsigyti nekilnojamą turtą. Siekių tarpe tikslas – “veikti vyresnio amžiaus piliečių naudai, pastatant vieną ar daugiau pastatų jiems apsigyventi.” Labdaros Fondo reikalus tvarko 11 direktorių išrinktų trijų metų terminui visuotiniame Labdaros Fondo narių susirinkime. Fondas sėkmingai veikia nepriklausomai nuo Lietuvių Namų. (Labdaros lietuvių slaugos namų savininkas yra Labdaros Fondas.)

Slaugos Namai:

1983m. kovo 3d. slaugos namų sumanymas iškeltas kreipiantis į Ontario sveikatos ministeriją tiriant galimybę gauti slaugos namų statybai pritarimą. Reikalas vėl pajudėjo 1986m. sausio mėn. V. Kulnio ir J.R. Juodžio “feasibility” studijų pranešimais Ministerijai. Pagaliau, 1989m. liepos 13-14dd. gautas galutinis Ontario savivaldybių tarybos (OMB) teigiamas sprendimas dėl zonos pakeitimo dėl sklypo virš TTC požeminio. 1990m.

liepos 24d. Ontario sveikatos ministrė Elinor Caplan išdavė slaugos namų leidimą su pažadėta parama išlaikyti 60 (lovų) gyventojų lietuviškomis lėšomis pastatytame pastate.

“Labdaros pastangos buvo dosniai įvertintos paskiriant 60 lovų lietuviams, šalia gausių ir turtingų ukrainiečių, kiniečių, italų ir kitų bendruomenių, gavusių tiek pat ar mažiau lovų. Lovos gautos po nepaprastų visuomenės veikėjų ir lietuviškų organizacijų vadovų darbo, finansų ir įtaigojimo (“lobbying”) pastangų. (paimta iš Toronto Lietuvių Namų 50-mečio Jubiliejinio leidinio, 2002m. Torontas)

1997m. kovo 13d. tuometinis Sveikatos ministeris Jim Wilson, pranešė, kad Ontario valdžia Labdaros Fondui skiria \$2.4M paramą (“grant”) pastatyti ilgalaikei 60 lovų priežiūros ir 33 pensininkų butų centrą Dorval gatvėje. Vėliau buvo nuspręsta namų virš požeminio nestatyti ir projektas laikinai sustojo iki atsirado galimybės gauti kitą sklypą 1997m. Tėvams Pranciškonams pradėjus svarstybas dėl Prisiikėlimo Parapijos perkėlimo į Toronto vakarus.

Ar dadurti dar 30 lovų?

Vyko diskusijos dėl trečio augšto statybos kuriame būtų dar 30 papildomų lovų. Nebuvo žinoma ar Ministerija duos papildomų lėšų dar 30-čiai lovų. Dr. Raimondui Zabieliauskui pasiūlius duoti \$600,000 paskolą, Fondo valdyba perbalsavo ir nusprendė tęsti toliau prašymus dėl 30 papildomų lovų trečio augšto kėvale. Tvirtas pasiryžimas ir tikėjimas ateitimi, kad papildomų lovų tikrai reikės viską nulėmė. 2000m. gegužės 16d. gautas Ministerijos patvirtinimas dėl 30 lovų įrengimo trečiajame augšte ir birželio 24d. įvyko žemės prakasimo iškilmės kurioms vadovavo J.R. Juodis. 2002m. birželio mėn 25d. atvyko pirmieji slaugos namų gyventojai.

Finansai:

Lietuviams reikėjo įrodyti, kad jų intencijos slaugos namų statybos reikalu yra rimtos ir pagrastos rimtu finansiniu pagrindu – jiems reikia sukelti \$2M. 1990m. rugsėjo mėn. įsteigtas 25 asmenų komitetas kurio tikslas telkti lėšas slaugos namams. Paruoštas lankstinukas kuris išsiūstas 5050-čiai adresų Ontario provincijoje ir dar 800 į kitas Kanados provincijas ir JAV. Atsiliepimas buvo nuoširdus ir gausus, nepaisant to, kad tuo pačiu metu buvo renkamos lėšos atsikuriančiai Lietuvai paremti. Iš viso, iki 2002m. liepos 6d. slaugos namų statybai lietuvių pastangomis buvo surinkta \$16M.

Tėvai Pranciškonai perkelia Parapiją:

1997m. Tėvų Pranciškonų vedama Prisiikėlimo Parapija pradėjo svarstybas dėl parapijos perkėlimo į lietuvių tankiau apgyvendintą apylinkę Toronto miesto vakaruose. Rastas naujos parapijos statybai tinkamas gera kaina žemės plotas kurį Tėvams Pranciškonams pardavė Šv. Juozapo seserys. 1999m. Labdaros Fondas, vadovaujamas J.R. Juodžio, pasirašė 99 metų sutartį su Tėvais Pranciškonais dėl 0.85 akro sklypo skirto slaugos namų statybai šalia parapijos. 90 lovų slaugos namus, kaip ir nauja Prisiikėlimo Parapija, suprojektavo firmos iš Hamiltono, Švedas- Koyenagi lietuvių kilmės architektai Antanas Švedas ir Viktoras V. Palys. Pastato kaina \$10M.

(Straipsnis paruoštas remiantis medžiaga paimta iš: “Lithuanians in Canada” knygos išleistos Otavoje 1967m., iš “Toronto Lietuvių Namų 50m. Jubiliejinio leidinio”, išleisto Toronto, 2002m; iš Labdaros Fondo 1977m. steigiamųjų dokumentų; iš Labdaros Fondo 1999m. sutarties su Tėvais Pranciškonais.)

